

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 10 stycznia 2023 r.

Poz. 365

UCHWAŁA NR LVIII/420/2022 RADY GMINY PORONIN

z dnia 29 grudnia 2022 roku

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 i art.41 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j z 2022r .poz. 559 ze zm.) w związku z art.176 pkt.1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j z 2022r. poz.447 ze zm.) - **Rada Gminy Poronin** uchwala, co następuje :

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poronin

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy Poronin

Adam Pawlikowski

Załącznik
do Uchwały Nr LVIII/420/2022
Rady Gminy Poronin
z dnia 29 grudnia 2022 r.

PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE PORONIN
na lata 2023 - 2025

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

I. Wstęp

Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest kontynuacją Programów z poprzednich lat.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. W ogólnym przekonaniu w rodzinie powinna być zaspakajana potrzeba miłości i bezpieczeństwa. To one stanowią punkt wyjścia dla innych wartości, niezbędnych do prawidłowego rozwoju. Rodzina stanowi pierwszą grupę odniesienia, w której budowane jest tak ważne poczucie tożsamości dziecka. To rodzina dostarcza pierwszych doświadczeń – w relacji z najbliższymi, z innymi ludźmi, z otoczeniem. Rodzina także stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo- wychowawcze dziecka. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Przemiany gospodarczo kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skierować nie tylko na problemy dziecka, ale należy skupić się na problemach całej rodziny. Wśród czynników, które prowadzą do dezintegracji rodziny należy wymienić: niski poziom kulturalny, intelektualny, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niskie morale, często uzależnienie jednego lub obydwójga rodziców, przejawy agresji, maltretowanie, a nawet znęcanie się nad dzieckiem. Często niekorzystne czynniki występują razem.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie trwanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i w konsekwencji umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Należy dlatego wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Wszelkie działania podejmowane przez pracownika socjalnego, jak również i asystenta rodziny powinny zmierzać do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. Pracownicy instytucji pomocy społecznej nie mają zastępować rodziców w ich rolach, ale mają ich w tym wspierać i wspomagać.

Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci.

W celu kompleksowego wsparcia rodzin należy stworzyć gminny program wspierania rodzin, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej.

Poniższa tabela przybliży ten podział.

Tabela nr 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profilaktyka – wspieranie rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna ✓ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej ✓ adopcja 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Asystent rodziny ✓ Placówki wsparcia dziennego ✓ Rodziny wspierające ✓ Inne podmioty i instytucje działające na rzecz rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rodziny zastępcze ✓ Rodzinne domy dziecka ✓ Placówki opiekuńczo – wychowawcze ✓ Usamodzielnianie ✓ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) ✓ Rodziny pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ośrodek adopcyjny ✓ Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna ✓ Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

II. CHARAKTRYSTYKA PROGRAMU

Głównym celem Programu jest wzmocnienie wsparcia dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka a przez to ograniczenie liczby dzieci objętych pieczę zastępczą.

Działania podejmowane w ramach Programu powinny przede wszystkim skoncentrować się na wsparciu rodziny biologicznej.

System wspierania rodziny zakłada szczególną rolę gminy na poziomie podstawowym. Zawiera szereg działań profilaktycznych realizowanych na poziomie gminy. Zasadniczą rolę we wspieraniu rodziny stanowią pracownicy socjalni. To oni poprzez znajomość środowiska lokalnego mają dogodną pozycję w ocenie zagrożeń rodziny. Odmienną funkcję od pracownika socjalnego mają asystenci rodziny. Asystent rodziny ma za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków. Czas pracy asystenta rodziny jest elastyczny, zadaniowy dostosowany do rytmu życia rodziny i realnych potrzeb. Istotną rolę w pracy rodziny odegrać mogą tzw. rodziny wspierające. Rodziny wspierające to rodziny chętne do służenia pomocą systematycznie lub w sposób doraźny, w razie potrzeby.

Działania na rzecz rodziny muszą być wzmocnione poprzez inne aspekty pomocy, w tym świadczenia pieniężne oraz niepieniężne w ramach pomocy społecznej, wyrównywanie różnic socjalnych, wspieranie w realizacji potrzeb bytowych, szans życiowych.

Program uwzględnia uwarunkowania gminy i rozwiązania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz występujące i przewidywane potrzeby w tym zakresie.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

- ✓ Dziecko jest samodzielnym podmiotem, ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej
- ✓ Dziecko jako istota ludzka wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności
- ✓ Dziecko ma prawo do stabilnego środowiska wychowawczego
- ✓ Dziecko ma prawo do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem
- ✓ Dziecko ma prawo do kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

- ✓ Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczną
- ✓ Rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka
- ✓ Każde dziecko powinno dorastać i wychowywać się przede wszystkim w rodzinie naturalnej
- ✓ Państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach
- ✓ Bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny
- ✓ Wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem
- ✓ Jeżeli ingerencja jest konieczna, należy próbować chronić dobro dziecka – udzielając wsparcia całej rodzinie
- ✓ Celem wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji
- ✓ Głównym celem umieszczenia dziecka poza rodziną poza rodziną powinno być doprowadzenie do sytuacji umożliwiającej powrót dziecka do rodziny
- ✓ Praca socjalna z rodzinami biologicznymi dziecka powinna być prowadzona także po zabraniu dziecka z domu, żeby zwiększyć jego szanse powrotu do domu
- ✓ Dzieci pozostające poza rodziną powinny być umieszczane przede wszystkim w rodzinnych formach opieki zastępczej
- ✓ Dziecko przebywające poza rodziną powinno mieć kontakt z rodzicami
- ✓ Dziecko ma prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia

Program jest jednocześnie rozwinięciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Poronin na lata 2014 – 2024.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWSKA I PROBLEMU

Gmina Poronin jest gminą wiejską o charakterze głównie turystycznym oraz rolniczym. Położona jest w południowej części województwa małopolskiego w powiecie tatrzańskim.

Gmina Poronin składa się z 8 sołectw : Poronina, Stasikówki, Małego Cichego, Murzasichla, Suchego, Zębu, Nowego Bystrego i Bustryku.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Tabela nr 2. Dynamika zmian liczby ludności Gminy w latach 2019- 2021 oraz saldo migracji

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba mieszkańców Gminy Poronin	11 503	11 545	11 524
Liczba urodzeń	136	134	126
Liczba zgonów	98	119	123
Przyrost naturalny	38	15	3
Wymeldowania	223	281	361
Zameldowania	343	312	342
Saldo migracji	120	31	- 19

Źródło danych ; UG Poronin, ewidencja ludności, opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia, w badanym okresie, przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest dodatni, ale zauważalny jest duży spadek. Sytuacja ta może mieć związek z pandemią COVID – 19. Spadek wskaźnika migracji w badanym okresie również jest wyraźny, w 2021 roku ma wartość ujemną.

Instytucją realizującą szeroko rozumianą pomocą osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, doświadczających problemów zakłócających samodzielne funkcjonowanie przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Poroninie. Beneficjentami pomocy społecznej w naturalny sposób stają się osoby i rodziny, które nie radzą sobie w zaspokajaniu swoich potrzeb, nie tylko pod względem ekonomicznym. Rodziny przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stają się również świadczeniobiorcami OPS.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poroninie oraz Urzędu Gminy Poronin wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

Tabela nr 3. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019 – 2021

rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystający z pomocy społecznej
2019	144	395	11 503	3,43 %
2020	137	383	11 545	3,32 %
2021	130	349	11 524	3,03 %

Źródło : UG Poronin, OPS Poronin, opracowanie własne

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 3 można zauważyć niewielki spadek odsetka mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 4. Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy przez OPS w Poroninie

Powody udzielania pomocy	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	80	236	83	222	70	161
Bezdomność	3	3	2	2	0	0
Bezrobocie	34	126	35	118	36	107
Niepełnosprawność	73	175	51	115	43	86
Długotrwała lub ciężka choroba	56	117	46	78	42	74
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	45	205	35	160	34	159
Przemoc w rodzinie	5	15	1	3	2	7
alkoholizm	5	9	8	15	8	18
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	3	3	3	3
Zdarzenie losowe	0	0	4	19	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	104	16	87	17	90
Sytuacja kryzysowa	1	2	4	12	1	1

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje katalog problemów, które uprawniają do świadczeń. Jest to katalog otwarty. Jak wskazują dane w powyższej tabeli , najczęstszym powodem do korzystania ze świadczeń jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz bezrobocie.

Mając na uwadze Program istotne są dane wskazujące skalę bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Rodzina znajduje się w centrum polityki społecznej . Na szczeblu państwa podejmowane są liczne działania na rzecz rodziny i dzieci. Świadczona jest pomoc dla rodzin w ramach różnych ustaw . Liczbę osób objętych świadczeniami przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 5. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin		
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	1633	1521	1390
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka tzw. Becikowe	108	107	97
„Za Życiem”	2	0	0
Zasiłek dla opiekuna	3	2	2
Specjalny zasiłek opiekuńczy	17	22	18
Świadczenie pielęgnacyjne	39	39	45
Zasiłki pielęgnacyjne	169	174	169
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	38	42	39
Świadczenia rodzicielskie	40	44	43

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie,

Tabela nr 6. Świadczenia wychowawcze

Rodzaj świadczenia	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Świadczenie wychowawcze (500 +)	1413	2487	1415	2580	1509	2716

Źródło: opracowanie własne OPS w Poroninie

Tabela nr 7. Stypendia i zasiłki szkolne i Program Rządowy „Dobry start”

Rodzaj świadczenia	Liczba dzieci		
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Świadczenie Dobry Start (300 +)	1633	1583	Brak danych zadanie przekazane do ZUS
Stypendia i zasiłki szkolne	84	86	83

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Poza wsparciem finansowym rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zamieszkujące gminę mają możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa świadczonego w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Ośrodku (psycholog, prawnik) oraz z poradnictwa rodzinnego świadczonego przez pracowników socjalnych.

Liczbę osób korzystających z poradnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8. Liczba osób korzystających z poradnictwa

Rodzaj poradnictwa	Liczba osób korzystających z poradnictwa		
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Poradnictwo psychologiczne	25	17	8
Poradnictwo prawne	8	18	5
Poradnictwo rodzinne	27	26	18

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Istotnym problemem, zaburzającym prawidłowe funkcjonowanie jest występująca przemoc w rodzinie. Ilość nowych zgłoszeń i założonych Niebieskich Kart przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 9. Liczba nowych Niebieskich Kart wszczętych w danym roku

Rok	2019	2020	2021
Liczba wszczętych nowych Niebieskie Karty	8	17	12

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Pomoc ofiarom przemocy domowej świadczona jest za pośrednictwem Zespołu Interdyscyplinarnego, wsparcie specjalistów (psycholog, prawnik, terapeuta) w Punkcie Konsultacyjnym. Członkowie współpracują na rzecz kompleksowej pomocy w rozwiązywaniu problemów indywidualnych i grupowych w środowisku lokalnym, w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji, opracowywanie i realizowanie planu pomocy oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez OPS jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez pracę asystenta rodziny.

Tabela nr 10. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych wsparciem	16	17	19
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	32	42	48

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważają od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim stopniu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności prawidłowego wypełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc w opiece i wychowaniu dziecka zapewniają także placówki wsparcia dziennego. Na terenie Gminy Poronin nie działa żadna placówka.

Gmina Poronin realizuje też działania na rzecz dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na niemożność zapewnienia im odpowiedniej opieki i wychowania w środowisku. Liczbę dzieci ,których pobyt w pieczy zastępczej w latach 2019 – 2021 współfinansowała Gmina Poronin przedstawia poniższa tabela .

Tabela nr 11.

Rok	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku
2019	14	2
2020	12	2
2021	15	2

Źródło : opracowanie własne OPS w Poroninie

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowania pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych , gdy rodzina nie jest w stanie sobie poradzić z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej m.in. pomocy poprzez stworzenie systemu sprawnie funkcjonującego poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychologa i prawnika w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Ośrodku.

Zdarzają się jednak sytuacje , że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie gminy jest widoczny. Bardzo istotne jest więc podjęcie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzania się problemu, jak również jego systematycznego niwelowania. Udzielanie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której odbywa się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

V. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Poronin ✓ Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny ✓ Zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w gminie : Zespół Interdyscyplinarny i instytucje reprezentowane w Zespole , Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie działający przy OPS, ✓ Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ✓ Profesjonalna praca pracowników socjalnych i asystentów rodziny ✓ Funkcjonowanie na terenie gminy placówek służby zdrowia : publicznych i niepublicznych ✓ Funkcjonowanie na terenie gminy placówek oświatowych ✓ Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego (prawnik, psycholog) ✓ Funkcjonowanie na terenie powiatu tatrzańskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej ✓ Liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone przez placówki oświatowe ✓ Zaradność, pracowitość i przedsiębiorczość mieszkańców ✓ Bogate dziedzictwo kulturowe ✓ Silne poczucie tożsamości regionalnej 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niewystarczająca współpraca instytucji w zakresie wsparcia rodziny ✓ Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej ✓ Ograniczone środki finansowe na realizowane zadania ✓ Brak ośrodków wsparcia dziennego ✓ Brak żłobka ✓ Ograniczone zasoby lokalowe w gminie ✓ Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie ✓ Brak wczesnej diagnostyki problemów rodziny ✓ Niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodziny ✓ Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych ✓ Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym ✓ Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych ✓ Bierna postawa osób i rodzin wobec problemów występujących w ich rodzinie ✓ Brak organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny na terenie gminy ✓ Pogłębiający się kryzys rodziny, przejmowanie pewnych funkcji rodziny przez państwo

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wzmacnianie współpracy z instytucjami wspierającymi rodzinę ✓ Utworzenie ośrodków wsparcia dziennego ✓ Lokalna Grupa Działania – współpraca ✓ Rosnąca świadomość społeczna ✓ Edukacja rodziców w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej ✓ Wzrost poziomu wykształcenia wśród mieszkańców ✓ Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym ✓ Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny ✓ Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na wsparcie rodzin i podejmowanie innowacyjnych działań na rzecz rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, wyuczona bezradność i roszczeniowość ✓ Brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin ✓ Wzrost kosztów utrzymania rodzin ✓ Przerzucanie przez rodziców odpowiedzialności za wychowanie i edukację na instytucję ✓ Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych ✓ Niestabilne i niespójne przepisy prawa ✓ Osłabienie więzi rodzinnych ✓ Rozpad związków (separacje, rozwody, wyjazdy za granicę) ✓ Trudności we wczesnym zdiagnozowaniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze ✓ Nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, ukrywanie problemów ✓ Powiększająca się wielopropblemowość w rodzinach ✓ Degradacja relacji rodzinnych ✓ Wzrost zachowań patologicznych wśród młodzieży ✓ Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży ✓ Epidemia COVID – 19 i znaczące ograniczenia z nią związane ✓ Wojna na Ukrainie i wynikające z konfliktu problemy, ✓ Wzrost inflacji ✓ Problemy z zabezpieczeniem paliw stosowanych do ogrzewania

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025**VI. CELE PROGRAMU****CEL GŁÓWNY**

**WSPIERANIE RODZIN W WYPEŁNIANIU I PRZYWRACANIU FUNKCJI
OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH ORAZ ZAPOBIEGANIE
DYSFUNKCJONALNOŚCI RODZIN**

CELE SZCZEGÓŁOWE

**ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB
SOCJALNO – BYTOWYCH RODZIN**

**WSPARCIE RODZIN Z DZIEĆMI
W PEŁNIENIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH**

ZAPOBIEGANIE POGŁĘBIANIU SIĘ DYSFUNKCJI W RODZINACH

**PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI
INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ**

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

VII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

1. Cel szczegółowy – Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin

NAZWA ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	PODMIOTY REALIZUJACE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	MIERNIKI / WSKAŹNIKI REALIZACJI	REZULTATY
Pomoc materialna i rzeczowa dla rodzin w trudnej sytuacji	2023-2025 zadanie ciągłe	OPS, placówki oświatowe, parafie, koła gospodyń wiejskich organizacje pozarządowe	Samorząd gminny, administracja rządowa	- liczba rodzin i liczba dzieci objętych pomocą, wielkość i forma udzielanej pomocy	- zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin, - sprawnie działający system szeroko rozumianej pomocy społecznej, - objęcia pomocą materialną osób /rodzin do tego uprawnionych, - organizowanie pomocy rzeczowej dla rodzin potrzebujących
Pomoc w formie dożywiania dla dzieci i dorosłych wymagających takiego wsparcia	2023-2025 zadanie ciągłe	OPS, placówki oświatowe, firmy cateringowe, Caritas	Samorząd gminny, administracja rządowa, środki własne organizacji pozarządowych	- liczba dzieci i dorosłych korzystających z ciepłych posiłków, - liczba wydanych zasiłków celowych na zakup żywności,	- zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, - współpraca z instytucjami w celu organizacji dożywiania , - sprawnie działający system szeroko rozumianej pomocy społecznej
Praca socjalna w rodzinach wymagających wsparcia we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnienia	2023-2025 zadanie ciągłe	OPS	Samorząd gminny, administracja rządowa	- liczba pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną, - liczba rodzin objętych pracą socjalną,	- zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych rodziny, - sprawnie działający system szeroko rozumianej

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

prawidłowych funkcji w społeczeństwie				- liczba rodzin korzystających wyłącznie z wsparcia w formie pracy socjalnej	pomocy społecznej
Organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	2023-2025 zadanie ciągłe	OPS, GOK, placówki oświatowe, GKRPA,	Samorząd gminny, administracja rządowa	- liczba uczestników kolonii - liczba uczestników półkolonii, - liczba uczestników zajęć organizujących czas wolny dzieci i młodzieży	- finansowanie lub dofinansowanie wyjazdów kolonijnych dzieciom z rodzin będących w trudnej sytuacji finansowej, - profilaktyka i zapobieganie powielaniu przez dzieci negatywnych wzorów zachowań wyniesionych z domu rodzinnego, - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, - współpraca instytucji organizujących wypoczynek dzieci
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	2023-2025 zadanie ciągłe	OPS, PCPR	Samorząd gminny, administracja rządowa	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, których pobyt jest współfinansowany przez Gminę	- współpraca z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zabezpieczenie dzieci przebywających w pieczy zastępczej - pokrycie zgodnie z ustawą części kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

2. Cel szczegółowy – Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

NAZWA ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	PODMIOTY REALIZUJĄCE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	MIERNIKI / WSKAŹNIKI REALIZACJI	REZULTATY
Zapewnienie wsparcia asystentów rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz kobietom i rodzinom wychowującym ciężko chore dziecko	2023 – 2025 Zadanie ciągłe	OPS	- samorząd gminny	- liczba asystentów pracujących na rzecz rodziny, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta ze względu na problemy opiekuńczo – wychowawczych, - liczba rodzin objęta wsparciem z ustawy „Za Życiem”, - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta w związku z postanowieniem Sądu, - Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach objętych wsparciem asystenta	- adekwatne wsparcie dla rodzin mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, - udzielenie wsparcia rodzinom wychowujących ciężko chore dziecko, - przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, - sprawnie działający system szeroko rozumianej pomocy społecznej
Powołanie Zespołu ds. Wsparcia rodziny i udział w spotkaniach Zespołu	2023 – 2025 Zadanie ciągłe	OPS, placówki oświatowe, GKRPA, służba zdrowia, Policja,	- samorząd gminny	- liczba organizacji mających swojego przedstawiciela w Zespole, - liczba spotkań Zespołu	- współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, - tworzenie kompleksowego planu wsparcia dla rodzin i dzieci potrzebujących wsparcia , - zapobieganie pogłębiania się problemów w rodzinie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

Udział w spotkaniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	2023 – 2025 zadanie ciągle	PCPR – jako instytucja koordynująca , OPS	- samorząd powiatowy, - samorząd gminny,	- liczba spotkań	- współpraca OPS z przedstawicielami innych instytucji, - tworzenie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie,
Monitoring sytuacji dziecka po zakończeniu współpracy rodziny z asystentem	- 2023 – 2025 zadanie ciągle	OPS, placówki oświatowe, służba zdrowia	- samorząd gminny	- liczba rodzin, w których realizowano monitoring po zakończeniu współpracy, - liczba dzieci w tych rodzinach	- kontrola wywiązywania się rodzin ze swoich obowiązków wobec dzieci, - doprowadzenie do sytuacji, w których rodziny samodzielnie funkcjonują prawidłowo i właściwie dbają o potrzeby dzieci
Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2023 – 2025 Zadanie ciągle	OPS, UG	- samorząd gminny	- liczba rodzin wspierających, - liczba rodzin korzystających z ww. wsparcia	- zapewnienie środków finansowych na opłacenie działań podejmowanych przez rodziny wspierające, - znalezienie rodzin wspierających w najbliższym otoczeniu dziecka, - współpraca rodzin wspierających z rodzinom wspieranom oraz asystentem rodziny, - rozszerzenie oferty pomocowej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi
Utworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego	2023 - 2025	UG Poronin	- samorząd gminny	- liczba placówek, - liczba uczestników	- zapewnienie środków finansowych na działalność Placówek Wsparcia Dziennego,

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

					<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w placówkach, - współpraca kadry Placówek z rodzicami, - stworzenie warunków do rozwoju dzieci uczęszczających do placówek, m.in. poprzez rozbudzenie zainteresowań, budowanie relacji, nauka rozwiązywania konfliktów, kształtowanie właściwych zachowań.
Realizacja dodatkowych projektów na rzecz rodzin	2023 – 2025 zadanie ciągle	OPS, GKRPA, placówki oświatowe, GOK, organizacje pozarządowe, KGW, Zespoły Regionalne, Oddziały Związku Podhalań, OSP	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny - środki pozyskane z zewnątrz 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba projektów na rzecz rodzin - Liczba rodzin uczestniczących w projektach - liczba dzieci objętych projektami, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie oferty wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, - sprawnie działający system szeroko rozumianej pomocy społecznej -

3. Cel szczegółowy – zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach

NAZWA ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	PODMIOTY REALIZUJĄCE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	MIERNIKI / WSKAŹNIKI REALIZACJI	REZULTATY
Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	2023 – 2025 Zadanie ciągle	OPS, Policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, GKRPA, Kuratorzy Sądowi	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny, - Źródła finansowania poszczególnych instytucji zaangażowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin monitorowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach - udzielanie wsparcia rodzinom w potrzebie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

			w działanie		- współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi
Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego	2023 – 2025 zadanie ciągle	OPS, GKRPA, PCPR, OIK,	- samorząd gminny, - środki zewnętrzne	- liczba osób korzystających ze wsparcia, - liczba udzielonych porad	- udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom gminy, - zapobieganie pogłębianiu się problemów w rodzinach, - zapewnienie nieodpłatnej pomocy specjalistów : psychologa, prawnika, terapeuty
Zapewnieni pomocy rodzinom/ osobom doznającym przemocy	2023 – 2025 zadania ciągle	OPS, GKRPA, , OIK, służba zdrowia, placówki oświatowe, Policja, Sąd Rodzinny	- samorząd gminny	- Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, - Liczba spotkań grup roboczych, - Liczba Niebieskich Kart	- udzielanie kompleksowego wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, - kierowanie na działania korekcyjne sprawców przemocy, Zapewnienie właściwych warunków do życia i rozwoju dla dzieci , - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i życia wolnego od przemocy, - przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących dzieci, - współpraca instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

					<ul style="list-style-type: none"> - organizacja spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, - prowadzenie procedury Niebieskie Karty
Zapewnienie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym	2023 – 2025 Zadanie ciągłe	GKRPA, OPS, Policja, służba zdrowia, placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminny, - środki zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wezwań do Punktu Konsultacyjnego , - liczba osób zgłaszających się do Punktu, - Liczba osób skierowanych na badania uzależnień, - liczba wniosków do Sadu o przymusowe leczenie odwykowe 	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie wniosków do GKRPA o podjęcie działań wobec osób z problemem alkoholowym, - kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe, - podejmowanie działań korekcyjnych wobec osób z problemem alkoholowym, - współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dla dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym, - przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących dzieci

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

4. Cel szczegółowy – prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

NAZWA ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	PODMIOTY REALIZUJACE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	MIERNIKI / WSKAŹNIKI REALIZACJI	REZULTATY
Realizacja programów profilaktycznych w tym szkolnych programów profilaktycznych	2023 – 2025 Zadanie ciągłe	GKRPA, OPS, placówki oświatowe,	- samorząd gminny, - środki zewnętrzne	- liczba zrealizowanych programów, - liczba uczestników	- kształtowanie pożądaných postaw i zachowań wśród dzieci i młodzieży, - podnoszenie świadomości rodziców w zakresie zagrożeń dotyczących dzieci i młodzieży m.in. uzależnienia, cyberprzemoc, itp. - zapoznanie rodzina z ofertą pomocową w sytuacji kryzysowej,
Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów, pracowników służby zdrowia, policji, GKRPA poprzez udział w kursach, szkoleniach, warsztatach i konferencjach	2023 – 2025 Zadanie ciągłe	OPS, PCPR, ROPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, policja, GKRPA, OIK	- samorząd gminny ; - inne źródła	- liczba osób podnoszących kwalifikacje, - liczba szkoleń, - liczba kursów, - liczba warsztatów, - liczba konferencji	- wzrost kompetencji kadry z instytucji zaangażowanych we wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej
Współpraca asystentów rodziny – udział i organizacja	2023 - 2025	OPS Poronin, inne OPS-y	- samorząd gminny, - inne źródła	- liczba spotkań asystentów, - liczba	-wzrost kompetencji asystentów rodziny w

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

spotkań asystentów rodziny, organizacja wspólnych szkoleń				uczestników, - Liczba szkoleń	zakresie pracy z rodziną, - tworzenie sieci wsparcia wśród asystentów rodziny, - współpraca z innymi OPS-ami
Opracowanie diagnozy sytuacji rodzin w Gminie Poronin	I półrocze 2025 roku jednorazowo	OPS, UG, placówki oświatowe, ZI, Policja, PCPR, GKRPA, służba zdrowia, uczniowie, mieszkańcy gminy	- samorząd gminny	- liczba osób biorących udział w badaniu - liczba ankiet	- opracowanie narzędzi i przeprowadzenie badań w środowisku lokalnym, - opracowanie aktualnej diagnozy sytuacji rodzin mieszkających w gminie będzie podstawą do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na kolejne lata tj. 2026 - 2028

Program Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025

VIII. PODSUMOWANIE, MONITORING I EWALUACJA

Gmina Poronin od wielu lat realizuje działania związane z pomocą na rzecz rodzin i dzieci. W obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowania dostępnych form pomocy oraz zintensyfikowania działań interdyscyplinarnych mających na celu przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji rodziny. Niezbędne jest przy tym także systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poroninie. Monitoring będzie przeprowadzany celem określenia stopnia realizacji programu Wspierania Rodziny w Gminie Poronin na lata 2023 – 2025 i optymalizacji dalszych działań. Przedmiotem monitoringu będzie termin realizacji poszczególnych projektów oraz ich mierniki. Monitoring będzie przeprowadzany jeden raz w ciągu roku w latach realizacji Programu, tj. 2023 – 2025. Efektem będzie przedstawienie Radzie Gminy Poronin, w terminie do 31 marca każdego roku, roczną informację zbiorczą o przebiegu realizacji Programu. Informacja zbiorcza zostanie wykonana na podstawie informacji poszczególnych jednostek realizujących Program.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona po zakończeniu Programu. Celem ewaluacji będzie ocena jego skuteczności i efektywności oraz analiza realnego wpływu Programu na zaspokojenie zdiagnozowanych potrzeb. Za kryteria ewaluacji przyjmuje się : skuteczność, trafność, efektywność, użyteczność i trwałość projektów.

Ewaluacja zawarta będzie w sprawozdaniu końcowym z realizacji Programu przedstawionym Radzie Gminy Poronin.